

Nou weten we het wel...

Dit gaat over ons.

Wij zijn dat systeem.

Een bevlogen clubje mensen dat van betekenis wil zijn voor anderen. Een geheel dat sterk is in organiseren, beheersen en controleren met wetten, regels, en gescheiden geldstromen. Comfortabel op de eigen vierkante domeinmeters. Wil en doet het soms best anders. Maar ja, het systeem.... Wat lang heel nuttig was voor de op- en uitbouw van onze gekoesterde verzorgingsstaat.

“Al die leefgebieden die komen kijken bij kansengelijkheid hangen met elkaar samen. We moeten veel verder gaan in het ontschotten van het sociaal domein. Dat moet voor een groot deel nog beslecht worden.”

- Jan Kees Helderman, hoogleraar Bestuurskunde, Radboud Universiteit

Maar nu raken we verdwaald in onze eigen gangenstelsels, lopen vast op dichtgetimmerde plekken en missen het overzicht. Een peperdure escaperoom voor gevorderden.

En buiten, buiten, vloeit het allemaal in elkaar over.

En sijpelen de kansen door onze vingers.

Van het slimme meisje dat wel een laptop krijgt, maar niet het schooladvies dat ze aankan, omdat de juf denkt dat haar ouders niet kunnen helpen bij haar huiswerk. Van de jonge taxichauffeur die eigenlijk arts wilde worden, maar stopte met zijn studie omdat hij zich in die compleet andere wereld niet thuis voelde. Van de hardwerkende havist die zijn klasgenoten enthousiast hoort praten over de studiereis naar Wenen die hij niet mee gaat maken, omdat zijn ouders het geld niet kunnen missen.

Kinderen en jongeren die door zichtbare en onzichtbare omstandigheden hun talenten niet ten volle kunnen ontwikkelen, binnen en buiten het onderwijs.

Dit gaat niet over het wegnemen van barrières. Het scheppen van de juiste voorwaarden. De noodzaak van nog meer onderzoek. Nog meer kennis. Of wat er eerst moet veranderen in het systeem, voor we echt wat aan kansengelijkheid kunnen doen.

Waarvan maar de vraag is of ze volwaardig mee kunnen doen in de samenleving. Alleen maar vanwege de plek waar ze geboren zijn of omdat ze extra ondersteuning nodig hebben. Terwijl dat toch hun recht is volgens het kinderrechtenverdrag.

En soms sussen we onszelf wel eens met de gedachte dat het erbij hoort. Er altijd kinderen zijn die wat harder moeten werken dan hun klasgenoten uit de villawijk. Niet iedereen het gelijk kan hebben. Dat we niet de rattenvanger van Hamelen zijn, of kunnen beslissen per decreet. Je mandaat maar voor een paar jaar kansen geeft.

Zo zinken we met het ene been weg in het pluche en het andere in de klei. Proberen we een kloof in de samenleving te overbruggen die alleen maar verder groeit. Door te repareren wat er misgaat met losse potjes geld of meer individuele ondersteuning om te voorkomen dat kinderen en jongeren een (grotere) achterstand oplopen in het onderwijs.

Maar het blijft pleisters plakken. Want ja, het systeem...

We kunnen niet zeggen dat we het niet weten. Hooguit dat het niet echt lukt om grote stappen te zetten. Omdat we op heel veel plekken tegelijkertijd iets moeten doen om het écht beter te maken. Met minder geld. In een samenleving waarin de verschillen tussen mensen alleen maar groter lijken te worden. Met een bord vol andere aandachtzoekende maatschappelijke vraagstukken.

En zo stranden we steeds in belangrijke debatten over vroegselectie of brede scholen, talentontwikkeling of kansengelijkheid, dichtslibbende jeugdzorg of de stijgende kosten in het sociaal domein. Telt de tijd telt alleen maar verder op.

Terwijl we zelf de sleutel zijn. Wethouders, directeuren in het sociaal domein, schoolleiders, bestuurders in de kinderopvang, onderwijs en jeugdzorg en koepelorganisaties.

Juist omdat we er al zijn. In steden, dorpen, wijken en buurten. Waar de mensen zijn om wie het gaat. Waar je de deur uit kunt stappen om te weten wat er speelt en leeft.

“We zijn kwijt geraakt wat de burger, de wijk of buurt echt nodig heeft. Als je naar het perspectief overstapt dat de mens zich altijd in zijn context gedraagt, is dat echt een ander perspectief.”

- Martin van de Ruit, voorzitter raad van bestuur, gro-up

De vraag is niet waar we moeten beginnen, maar of we wel goed kijken en luisteren. Een scholier denkt niet in gelijke kansen, een moeder zoekt het niet in een gratis fiets voor haar aankomende brugklasser. Ze worstelen met geld, gezondheid, een taalbarrière, een onveilige omgeving, of te weinig leef- en speelruimte. Begrijpen we echt hoe het komt dat juist dat ene kind in jouw gemeente, op jouw school, in jouw wijk, zich beter kan ontwikkelen dan het andere?

Als we toekomstige generaties gelijkjer op willen laten groeien, moeten we het van dichtbij bekijken. Zien en leren in de praktijk waar het voor een kansrijke ontwikkeling van kinderen en jongeren echt om gaat.

Wat we samen kunnen en moeten doen om hun omgeving en het gezin te versterken waarin ze opgroeien. Zodat vragen en problemen die bij opgroeien horen, zoveel mogelijk in het gewone leven kunnen worden opgepakt. Dat de hulp die toch nodig is, dichtbij en met oog voor hun dagelijkse omgeving geregeld wordt. Het is aan ons om de ruimte te zoeken binnen de bestaande werkelijkheid of deze soms zelfs op te rekken. Om verder te durven gaan dan quick wins. Groot te blijven denken en tegelijk de barrières in het systeem aan

te blijven kaarten die om een landelijke en soms ingrijpende aanpak vragen. En met elkaar als bestuurders, directeuren, managers en professionals, gerichte keuzes te maken om kansengelijkheid voor onze kinderen en jongeren te vergroten. Juist als dat ongemakkelijk is, onmogelijk lijkt of ook individuele belangen raakt.

Dat vraagt om moed, om los te komen van je eigen perspectief en te acteren op wat vandaag nodig is voor onze kinderen in hun omgeving. Om als partners samen te werken, delen en leren vanuit hetzelfde ideaal. Om meer dan één lokale rebel.

“Ik ben ervan overtuigd dat bestuurders van gemeenten, scholen, sociaal werk en jeugdzorg met de mogelijkheden die er wel zijn, heel veel extra voor elkaar kunnen krijgen. Daarvoor moet je in je eigen vlees durven snijden - moeilijke keuzes maken dus.”

- Marco Pastors, directeur Nationaal Programma Rotterdam Zuid

We zien dat gelukkig al op steeds meer plekken gebeuren. Van Utrecht en Den Bosch, tot Hardenberg en Amsterdam. Door bevolgen wethouders, eigenwijze onderwijsbestuurders en innovatieve kinderopvangdirecteuren. Soms alleen gestart, maar altijd in samenwerking tot leven gebracht.

We zijn echt wel op weg. Maar het wordt tijd dat we die beweging vergroten, versnellen. Lokaal de verandering aanjagen. Door van elkaar te leren wat werkt, het op onze eigen situatie toe te passen, en zo van binnenuit het systeem te verbeteren. Op de plek waar dat nodig is, voor wie dat het meest verschil maakt.

Doe mee
Wil je onderdeel worden van de beweging, anderen inspireren en je eigen kennis en vragen delen? Kom dan naar de manifestatie op 22 september en denk mee over hoe we zelf kunnen versnellen, anderen daarin kunnen inspireren, en samen broodnodige veranderingen kunnen aanjagen en agenderen.

Samen brengen we kansengelijkheid dichterbij!

De ondertekenende partijen willen lokale vernieuwing in samenwerking en aanpak voor kansengelijkheid stimuleren. Door te durven, doen, leren en voortdurend te agenderen in het politieke en publieke debat, lokaal én landelijk.